

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristolna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaftova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Podla hinavščina.

Neverjetno je, kaj vse počenjajo klerikalci vsled obsodbe vrednega zločina v Sarajevu. Človek, ki mu je duša v resnici užaljena vsled tragične smrti našega prestolonaslednika, izrazi svoje sožalje dostojno, a ne skuša sumničiti svojega sorodjaka podlih misli.

Naši klerikalci pa hočejo kovati kapital iz tako žalostnega dogodka ter oškodovati svoje politične nasprotnike na tak način, da se mora človeku gabit. Poročali smo že o tistem shodu v klerikalnem »Unionu«, kjer je dr. Šusteršič metal bombe na vse, kar je protiklerikalno ter krivil ne le vse srbsko prebivalstvo, ampak celo kralja Petra samega, da so soudeleženi pri umoru nadvojvode Frana Ferdinanda. Omenili smo tudi že, da so bile vse te bobneče fraze votlega kranjskega glavarja namenjene le za višje gospode, ki imajo državno krmilo v rokah in s katerimi se je hotela klerikalna stranka postaviti v luč največjega patrijota.

Ko bi povsod tako dobro poznali naše klerikalce, kakor jih mi poznamo, ki vemo, da te katoliške duše ne napolnjuje nič drugega, kakor brezmejno sovraštvo do lastnih bratov, ki so napredni in ki se nočejo vkloniti terorizmu najhujših hinavcev in denuncijantov, bi pri nas na Kranjskem drugače izgledalo.

Le klerikalcem je pripisovati, da se vrše sedaj kazenske preiskave proti mladim dijakom, da se je prepovedal slovenski vsesokolski zlet, da so preiskavali prostore vseh naprednih društev v Gorici in marsikaj drugega.

Ta brezobzirna podlost klerikalcev gre že tako daleč, da si vsak kaplanček lasti pravico, s prižnice nazivati naprednjake kot morilce našega prestolonaslednika. In največji Lucifer, kar jih je rodila slovenska zemlja, največji denuncijant bratske krvi, dr. Evgen Lampe, ki se niti največje podlosti ne sramuje, je na shodu v Št. Janžu označil vse neklerikalce kot puntarje, ki so obstoju države nevarni. Ta podlež, ki ne zasluži imena človek, je

celo namestnik deželnega glavarja, kadar je ta odsoten, ta človek upravlja in razpolaga z milijoni, ki so jih nanesli vsi kranjski davkoplačevalci v deželno blagajno. In take ljudi, ki bi se jih sramoval vsak drug narod, postavlja klerikalna stranka na vodilna mesta in čim grši je značaj, tem bolj se ga ščiti in spravlja h koritu.

Kot pošteni ljudje, ki še držimo na čast in poštenje, se vprašujemo in zgražamo, če je sploh narod Slovencev vreden, da eksistira. Nobenega sramu, nobenega poštenja ne poznajo več naši klerikalci. Iščejo samo še, kako bi popolnoma uničili lastnega brata. Začenši z najvišjimi voditelji v Ljubljani, ki počenjajo podlosti na debelo, se jim pridružujejo pomagači na deželi ter zlorablajo vsled slepote jim vdano ljudstvo, da ga vzgajajo za sebi enake.

Človek Slovenec bi moral obupati pri tem pogledu, ko se kljub temu večina kranjskega prebivalstva še vedno drži klerikalcev. Misliti bi moral, da je vse tako gnilo, podlo in pohujšano, in najrajši bi križ napravil čez tako sodrgo, ki ni vredna, da eksistira kot narod.

A temu ni tako! Velika večina našega naroda je še zdrava in le v trenutku zaslepljena po onih »božjih« namestnikih, ki bi morali čuvati vero in vse nauke, ki izhajajo iz te. Pride pa čas, ko se bo ljudstvo zavedlo, kakšne ljudi redi na svojih prsih, ko bo zdrav razum pregnal zaslepljenost in ko se bodo te zdrave množice pridružile onim množicam, ki vkljub preganjanju visok nosijo zastavo napredka in svobode!

Slovenskemu Sokolstvu!

Lansko leto so bile očitno povod prepovedi III. slovenskega vsesokolskega zleta napete politične razmere na jugu.

Ker so se letos te razmere kolikortoliko ublažile, je slovensko Sokolstvo pričakovalo upravičeno, da ne bode letos zaprek prireditvi zleta.

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze je vložilo zatorej dne 5. februarja 1914 prošnjo za dovolitev zleta na c. kr. deželno vlado v Ljubljani. Istočasno se je obrnilo še na najodličnejšega činitelja pri vladi osebno, da blagohotno ugodno reši njegovo vlogo.

Vsled zagotovila, da ni pričakovati letos ovir, ki ga je dobilo pri tej priliki, je bilo Zvezno predsedstvo popolnoma prepričano, da sme pričeti takoj s pripravami za zlet. Velike so in dolgotrajne ter je bilo potreba pričeti z njimi dovolj zgodaj.

Začelo se je tedaj živahno in vstrajno delovanje tako v sokolskih telovadnicah kakor tudi v Ljubljani v vseh odsekih, ki so imeli nalogo izvršiti vse priprave za čim dostojnejšo prireditev zleta.

Naročili so se zletni znaki, lepaki, zletne razglednice, kašipoti, diplome, koleki itd. in sklenila se je tudi pogodba s tarsarskimi mojstri, da izvrše na telovadišču zletno stavbišče.

Proračun vsega tega je znašal preko 100.000 kron.

Slovensko Sokolstvo se je zavedalo velike naloge, katero je imelo izvršiti. — Ali prepričano v moči svoje organizacije in naklonjenosti slovenskega občinstva, ni se bala velikih stroškov, dela in napora, ter z veseljem in velikim upanjem pričakovalo zaželjene dneve svojega vsesokolskega zleta.

Na zlet so bile povabljene vse članice evropske mednarodne telovadne organizacije in Zvezi so dohajala obvestila od vseh slovanskih sokolskih organizacij, da se udeležijo zleta v velikem številu. Od neslovanskih organizacij so prihajali priglasitve, deputacije, odnosno čestitke in izrazi želja najboljšega uspeha.

Vse je bilo v najlepšem tiru in slovensko Sokolstvo je bilo polno najlepših nad na meralnim in gmotnim uspehom svojega zleta.

Toda popolnoma nepričakovano je dobilo predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze meseca junija od c. kr. policijskega ravnateljstva v Ljubljani odlok, s katerim se zlet prepoveduje, in to radi udeležbe

inozemskih organizacij, češ, da bi lahko ogrožala interese naše države.

Predsedstvo je vložilo takoj pritožbo proti odloku policijskega ravnateljstva, interveniralo osebno pri deželni vladi in prosilo obenem brate Sokole, ki so državni poslanci, da store isto v ministrstvu notranjih zadev.

Uspeh vseh teh intervencij je bil negativen, češ, da bi dovolitev prireditve vsesokolskega zleta mogla imeti za posledico antimilitaristično gibanje in mogoče radi udeležbe inozemskih slovanskih sokolskih organizacij tudi kake neprijetne politične posledice.

Četudi so bratje poslanci poudarjali, da je prireditev sama le strogo telovadnega značaja, katera nima in tudi ne more imeti nikakega političnega ozadja, nadalje, da so vse povabljenе in prijavljene organizacije le telovadske združbe, katere se ne pečajo z nobeno politiko, vendar ni moglo vse to preprečiti prepovedi.

Zato so se začela pogajanja vsaj za dovolitev zleta avstro-ogrskih sokolskih organizacij. Ko se je tudi to odbilo, zadovoljili bi se bili naposled, z ozirom na že visoko narasle stroške in na neobhodno potrebo sestanka slovenskega Sokolstva, tudi z dovolitvijo zleta, omejenega samo na slovensko Sokolstvo, ali tudi to se je kratkomalo zavrnilo, ne da bi se navedli vzroki, ki naj bi opravičevali prepoved tudi samo slovenskega Sokolskega zleta.

Bratje in sestre! Slovensko Sokolstvo si je v svesti, da z vsem svojim dosedanjim delovanjem in vedenjem ni moglo provzročiti te prepovedi. Vsi javnosti je znano, da se pri sokolskih prireditvah, pa naj so imele še tako velik obisk, niso vršile nikoli politične demonstracije ali kaki drugi neredi. Nikdar ni prekoračilo slovensko Sokolstvo svojega delokroga, vzgajati svoje članstvo telesno črvsto, duševno čilo, pravno pošteno in značajno.

Merodajnim krogom bo gotovo znano, da je ravno slovensko Sokolstvo v lepem številu dajalo in daje naši armadi najbolj disciplinirane vojake. Ali žalibog, vse to se ne uvaža.

Bratje in sestre! Sokolstvo je zadel udarec, prepoved mu je provzročila hudo gmotno škodo. — Poravnati je treba nastale velike stroške. Zato je odbor S. S. Z. sklenil v svoji seji dne 17. t. m. naslednje:

Vsi člani in članice vseh slovenskih sokolskih društev se pozivljajo, da pokažejo svojo sokolsko požrtvovalnost in plačajo pet kron v zletni sklad, za kar dobe kot potrdilo tega plačila zletni znak. Pri vseh župnih in društvenih prireditvah naj se razpečavajo poleg predmetov lastne društvene zaloge tudi one iz zaloge III. vsesokolskega zleta, kakor: zletne razglednice, kažipot, diplome, mali znaki, koleki itd.

Bratje in sestre! Le ako boste vršili svojo dolžnost v tem zmislu, bo mogoče predsedstvu poravnati vse nastale velike

stroške in tako rešiti slovensko Sokolstvo najhujšega udarca, ki bi ga sicer lahko zadel. Dokazali pa bodete tudi s tem svojo sokolsko zavednost in disciplino ter ljubezen do skupne nam stvari, ljubezen, ki se ne straši nobenih gmotnih žrtev, če treba z združenimi močmi pomoči sokolski stvari. Vsak naj prispeva po svojih močeh in slovensko Sokolstvo se bo moglo razvijati tudi naprej v prid in čast celega slovenskega naroda.

S prepovedjo zleta onemogočilo se vam je bratje in sestre, da pokažete v združenih vrstah javnosti plod in uspehe vašega trudapolnega dela v telovadnicah. Zabranjen vam je skupni javni nastop in slovenski narod se ne bo mogel veseliti in oduševljevati ob pogledu na združene svoje krepke Sokole in Sokolice in njih deco.

Ali ne klonite z duhom! Posečajte vztrajno sokolske telovadnice, krepite svoje telo in vzgajajte svoje duše v jekleni disciplini in samozatajevanju; širite z vso energijo sokolsko idejo, da postanejo Slovenci pravi sokolski narod!

Bratje in sestre! Glave kvišku, kvišku srca! In vsi na delo!

Na zdar!

Predsedstvo Sokolske Zveze.

V Ljubljani, dne 18. julija 1914.

Dež. kristjani so se do nagega slekli.

(Dopis z dežele.)

Če doslej nisem verjel, da so naši klerikalci s svojim zlorabljanjem vere v politične namene že na kantu, sobotni »Slovenec« me je o tem prepričal. V drugi dnevni notici, kjer stoji nesramno falzificiran Vaš dopis iz Prečine, v katerem dopisnik javno kaže škofovo brezverstvo v določenem, sodno znanem slučaju, so si ti kristjani dali tako ubožno spričevalo, da bi vsaj škofa moralo biti sram, če bi ga čut za sramoto ne bil zapustil, ko je s svojim imenom izdal nauk o »izpremenjenih položajih«. Ne mislimo, da bi se škof moral sramovati, da njegov list javno falzificira ponatise s tem, da deloma sredi stavka spuščja, kar mu ne diši, da spuščja naslednji, s prejšnjimi v vzročni zvezi stoječi stavek, ker se boji, da bi njegovi bralci zvedeli polno resnico iz naših listov, da sploh opuščja svoji javnosti tudi razložiti, zakaj se gre v dopisu v »Slov. Domu«, namreč za prav pošteno in zaslužen zavrnitev klerikalnega očitania, češ, da bralci »Slov. Doma« ne žive po besedah očenaša, pa samo za to ne, ker »Slov. Dom« bero. Radi teh javnih grehov v škofovem glasilu bi se škof lahko izgovoril, da za svoje liste ne dobi v celi krščanski cerkvi boljših urednikov, kakor takih, ki prav prokleta na debelo lažejo, kar že zmažejo. Pač pa bi bilo škofa lahko sram, da pro-

glašja njegovo glasilo v »Slov. Domu« navedene **Kristusove nauke za »liberalno postavu«, za »liberalni katekizem«.** Celo največji brezverci priznajo, da je eden najlepših Kristusovih govorov sloveča njegova »Pridiga na gori«. In baš iz te pridige je dopisnik v »Slov. Domu« navedel najlepši del, ki naj je najkrasneje zrelo pravega krščanstva. Človeku, ki to pridigo bere, se zdi, kakor da še zdaj sliši sam na gori Jezusa iz Nazareta govoriti: **»Blagor vam, kadar vas zaradi mene sramote in preganjajo in sve hudo zoper vas govore, pa lažejo. Radujte se in veselite, ker veliko je vaše plačilo v nebesih. Kajti tako so preganjali tudi preroke, ki so bili pred vami...«** To stoji zapisano v evangeliju po sv. Matevžu v 5. pogl. od 11. do 12. vrste. In gotovo kakor v očenašu amen, da je Kristus te besede v prvi vrsti naslovil na svoje učence, torej tudi tiste, ki se zdaj imenujejo njegovi namestniki. In ta nauk naj bi bil za to, ker ga navaja »Slovenski Dom«, »liberalna postavu«? Zakaj pa, če smemo vprašati? Mar za to, ker je »Slovenski Dom« škofa, kot apostola Kristusa, opozoril, da je škof pogazil ta krasni nauk v blato, ko se je čutil vžaljenega, ker je neki človek v nepremišljenosti izbleknil, da ima škof otroke? Ali za to, ker je škof, namesto da bi bil uboga, kar mu je Kristus sam zapovedal, namreč, da naj se še raduje in veseli, če ga »sramote in vse hudo zoper njega govore in lažejo«, ker si s tem zasluži veliko plačilo v nebeškem kraljestvu, zrojil po koncu kakor kak čifut, vložil pri sodišču tožbo radi razžaljenja časti in še, ko je bil oni kaznovan, se maščeval ter zahteval hudo zaporno kazen? Svoječas so nam duhovniki evangelij razlagali, zdaj, ko je ves svet narobe, je tudi to moderno postalo, da priprosti ljudje, morda celo kakšni »brezverci«, morajo še škofa učiti in opominjati na **Kristusove nauke.** Daleč smo prišli! Da pa je res nujno potrebno, da se mi oprimemo razlaganja verskih resnic, to kaže tudi sledeči »Slovenec« stavek: »Po liberalnih postavah so pravzaprav lažniki, nesramni obrekovalci in druge vrste sleparji prava dobrota za nas in bi jim moral še vsak roko poljubiti, če mu dajo klofuto«. Prosimo, zapomnite si dobro ta stavek ne le za zdaj, ampak, če le mogoče, do zadnjega dne. Kajti s tem si je škofov »Slovenec« sam potegnil krinko raz obraz, sam vrgel proč od sebe še tisti plašč, ki je vsaj za silo pokrival ostudno nagoto teh deželnih kristjanov. V tem stavku je vse krščanstvo naših klerikalcev prav do nagega slečeno. Prvič imenujejo Kristusov nauk za liberalno postavu. Drugič javno trdijo, da Kristusovih naukov ni potreba izvrševati, da so kvečjemu samo za to v evangeliju, da z njimi nam po cerkvah mečejo pesek v oči. In tretjič priznajo to javno, da so v bistvenih rečeh krščanske vere popolni ignoranti ali nevedneži. Kajti ne samo, da zgoraj navedeni odstavek iz Jezusove pridige na gori

čisto jasno določeno pove, da se duhovniki morajo še veseliti, če jih kdo obrekuje in laže o njih in preganja, da so torej »lažniki, nesramni obrekovalci in druge vrste sleparji res prava dobrot« za nje; ne samo, da je po Kristusovi smrti apostol Pavel dobesedno izvrševal Kristusovo zapoved in jo tudi svoji cerkvi izročal v besedah: »Prav do te ure tudi **trpimo lakoto in žejo in goli smo in in bijejo nas za ušesa in nimamo stalnega mesta... Ko nas zmerjajo, blagoslavljam; ko nas preganjajo, trpimo; ko nam preklinjajo, molimo; kakor smeti sveta smo postali; izvržek vseh, prav do sedaj.** Ne samo, da so ta nauk izvrševali vsi apostoli do zadnje ure in večina prvih kristjanov, ne samo, da je bilo duhovnikom svojčas **celo prepovedano** v zmislu cerkvenih koncilov, **da za žaljenje ne smejo iskati zadoščenja pri sodiših:** ampak Kristus je ravno v razloček med judovstvom in sploh drugovercem ter krščanstvom postavil ono znamenito, vznešeno zapoved, ki dviga krščanstvo nad vse druge vere. Ta zapoved se glasi: »Slišali ste, da je rečeno starim: Oko za oko, zob za zob. A jaz vam pravim: **Ne upirate se zlu, temveč če te kdo udari po desnem licu, nastavi mu še levo; in kdor se hoče s teboj pravdati in ti sukno vzeti, pusti mu tudi plašč...**« Tako je zapovedal Kristus sam, torej to zopet ni »liberalna postava«. Ali kakor ste v onem »Slovenčevem« stavku brali, je glasilo krščanskega škofa tudi ta glavni Kristusov nauk javno zavrglo. Gospodje deželni kristjani, če se vas niti nobeden glavnih Kristusovih naukov ne drži, če vi javno učite kaj drugega kakor je Kristus učil in kakor so tudi vsi njegovi pravi namestniki, ne samo učili, ampak tudi sami izvrševali, ja, povejte nam, kaj pa je potem na vas sploh še krščanskega? Samo ime vas ravno tako malo brani pred popolno nagoto čisto navadnih brezvercev, kakor je nagoto branilo Adamu in Evi — figovo pero. Likvidirajte ali pa napravite konkurz, saj napovedali ste ga že s takim dopisom kakor je bil v škofovem glasilu. Da se sklicujete na župana Lavrenčiča, ki tudi sodnijsko preganja vaše lažnjivce in obrekovalce, ste jo zopet polomili. Kajti ravno tega gospoda ste pri zadnjih volitvah proglašali za največjega brezverca pod božjim solncem. Kako morete zdaj od njega zahtevati, da nekaj izvršuje, česar vi, ki trdite, da ste pravi kristjani, nočete, nekaj, kar je celo vaš škof v enakem slučaju zavrgel v blato. Kadar pa boste vi šli z lepšim vzgledom naprej, tedaj vam sledimo vsi drugi, ne samo gosp. Lavrenčič. Dotlej pa ostanete sami najgrji brezverci, ker ste se kot take sami javno, prav do nagega slekli. Amen.

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

RAZGLED PO SVETU.

Bosanski Srbi na Dunaju.

Odposlanstvo srbske vladne stranke v Bosni je obiskalo v sredo popoldne ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Konferenca je trajala skoraj eno uro. Ministrski predsednik grof Stürgkh je odgovoril odposlanstvu v daljšem govoru, v katerem je naglašal, da odobrava vlada enakomerno vpoštevanje vseh treh konfesij v Bosni in Hercegovini. V svojem naziranju soglašajo grof Stürgkh popolnoma z naziranjem grofa Tisze ter se v upravnih zadevah tudi ne bo nič izpremenilo. Dokaz za to se velike investicije za obe deželi in dovoljenje obeh vlad za rešitev agrarnega vprašanja. To postopanje vlade bo gotovo tudi pomirjevalno vplivalo na prebivalstvo obeh dežel. Govoril je nato o razmerah v Bosni in Hercegovini ter je izrekel svoje obžalovanje, da je preiskava pokazala, da so bila mladina in nekaj intelektualnih krogov poučeni o sarajevskemu komplotu, oziroma da so bili nekateri krogi vsaj kompromitirani. Treba je državi nevarne elemente odstraniti, da bo potem mogoče delovati v dosedanji smeri naprej. Treba je iztrebiti vzroke in se ne baviti samo s simptomi.

Grška in Turčija.

Sedaj preganjajo Grke in Kurde tudi že v okrajih Trapezunt in Kerasunt. 1760 ubežnikov, popolnoma oropanih, je dospelo v Solun. Z Bolgarskega in iz Trakije je pribežalo v Solun 2000 Grkov.

Ob bolgarsko - romunski meji.

V noči od petka na soboto so ranile romunske mejne straže nekega bolgarskega vojaka pri Kutukljuju. Pozneje so romunski vojaki vdrli na bolgarska tla ter odpeljali dva bolgarska vojaka.

Ranjeni bolgarski vojak je umrl. Poleg tega vojaka je bil ustreljen še neki desetnik, neki drug vojak pa je bil ranjen. Popoldne so hoteli romunski vojaki spraviti mrtve na romunsko tla, kar pa je bolgarska straža preprečila.

Uradno se poroča, da so provzročili vse dosedanje mejne spore med Bolgarsko in Romunsko bolgarski vojaki.

Avstrija in Črna gora.

Listi prinašajo preko Pariza vest, da je dala črnogorska vlada zasesti Lovčen z 10.000 možmi, ker se boji, da bi Avstrija goro nenadoma zasedla.

Revolucija v Albaniji.

Ničesar novega ne slišimo iz Albanije. Stari šlendrijan, stari nered, stara smešnost. Vedno še upajo v Draču, da jim bo bogve kdo poslal legije vojakov. Pogajajo se tudi še vedno z vstaši, kregajo se med seboj in kradejo bogu čas. V tem oziru niso vstaši nič boljši kakor vladinovci. Nekoliko sicer tudi streljajo, pa to je tudi vse kulturno delo v blaženi Albaniji. V Draču

se še vedno tolažijo, da imajo še kje knezu vdane čete, pa vse to obstoja najbrže le v fantaziji. Vstaši imajo, kakor domnevajo v Draču, kakega turškega generala ali polkovnika za voditelja. Če je to res, potem ta voditelj gotovo ni hodil k nemšim instruktorjem v šolo, sicer bi jo bil gotovo že kdaj polomil. Vstaši so sploh strašno čudni ljudje. Prav nič respekta nimajo pred velesilami in zahtevajo celo, da naj se poslaniki velesil potrudijo k njim. Kaj bodo storili poslaniki, še ni znano. Danes se naj odloči. Vladinovci zbirajo denar. Kje ga bodo dobili, država — od Evrope postavljena albanska vlada — je suha. Da knez še ni sit teh komedij, je res občudovanja vredno, zlasti, ker so njegovi prastovoljci vedno lačni. Drugič nesreč za enkrat iz Albanije ne vemo.

Poincaré pri ruskem carju.

Predsednik francoske republike Poincaré je dospel v Rusijo. V Kronstadtu je francoskega predsednika v spremstvu ruskega mornariškega ministra sprejel car Nikolaj na jahti »Aleksandra«, nakar se je jahta odpeljala v Peterhof. Tam so Poincaréja sprejeli v pristanišču veliki knezi, carjev generalni odjutant, generali, petergradski gubernator, poveljnik v Peterhofu, osobe francoskega veleposlaništva in drugi. Car je nato spremljal predsednika v štirivprežnem vozu, spremljanim od dveh oddelkov konjenice v Veliko palačo. Kmalu po njegovem prihodu je Poincaréja sprejela tudi carica. Zvečer ob pol 8. se je vršil galadiner, pri katerem je bilo izgovorjenih več napitnic. Car Nikolaj je napil Poincaréju kot glavi prijateljske zavezniške države in staremu znancu. Naglašal je medsebojne simpatije obeh narodov in skupne interese Francoske in Rusije, ki združujejo obe državi že skoraj četrt stoletja. »Ne dvomim, da bosta naši deželi, zvesto se opirajoč na preizkušeno zvezo, tudi v bodoče uživali dobrote miru, zjamčenega po svojih močeh, in da bodo vezi, ki družijo obe deželi, vedno ožje.« Predsednik Poincaré je odgovoril carju zahvaljujoč se mu za prisrčni sprejem. Naglašal je delovanje obeh držav za ohranitev svetovnega miru, slavil pobratimstvo obeh narodov in vojsk ter se spomnil prijateljstva Angleške. Napil je carju, carici, carici-materi, velikemu knezu prestolonastniku, celi carjevi rodbini in Rusiji.

SLOVENIJA.

s župnik Fran Škrjanec †. V ponedeljek, dne 20. julija je zatisnil svoje trudne oči Franjo Škrjanec, vpokojeni župnik v Ljubljani. V svoji oporoki je blagoslovil kot zaveden slovenski duhovnik »Družbo sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani s tem, da jo je postavil za univerzalno dedinjo vse svoje imovine. Spomnil se je pa tudi »Sokola«, kot važnega faktorja narodnega

probujenja s tem, da je volil društvu »Sokol II.« v Ljubljani vsoto 100 kron. — Pokojni Franjo Škrjanec se je porodil dne 26. februarja 1843. leta v Ljubljani, kjer je študiral normalno in gimnazijo. Usoda ga je zanesla med istrske brate Slovence, med katerimi je dolgo let služil kot svečenik, slednjič kot župnik v Pačvi. — Pokojnik je bil vseskozi blaga duša, dober dušni pastir svojim ovčicam, ki pa ni nikdar zlorabljal svojega poklica za namene, ki naj bodo tuji vzvišenemu duhovskemu poklicu. Ko je pa čutil starost, se je dal vpokojiti, želeč, da bi zadnja leta svojega življenja preživel v svoji domovini. Slabo pa je zadel v svoji beli Ljubljani. Moža, kateremu ni nikdar mogel njegov višji cerkveni predstojnik ničesar očitati, kar bi nasprotovalo cerkvenim interesom ali cerkveni morali, je suspendiral škof Jeglič a divinis ter mu prepovedal maševati. — **To je moža, ki je imel čisto vest, hudo potrlo in od tedaj je pričel hirati.** — Pa bodimo pravični! Kakor se javno trdi, ni bilo nobenega pravega povoda za suspenzijo. Pokojni župnik Škrjanec se ni strinjal s politikujočim škofom Jegličem in to je bila menda njegova največja krivda. Mož kaj takega ni bil navajen v vsem svojem duhovniškem službovanju. In ta mož, ki ni našel dopadajenja pred knezoškofom Antonom Bonaventuro, našel ga je gotovo pred svojim Bogom, kateri ga je sprejel: rekši: »Vse žive dni si služil svojemu Bogu in svojemu narodu, zato stopi v nebeško kraljestvo.« Značilno je, da se je v časih, ko klerikalci najbolj besne zoper »Družbo sv. Cirila in Metoda«, spomnil družbe tako velikodušno slovenski duhovnik, uvažujoč njeno eminentno obrambno delo. Prepričani smo, da bo blagoslov te zlate slovenske duše bodril tudi druge Slovence, da ne omahujejo v podpori ter nadalje izdatno podpirajo »Družbo sv. Cirila in Metoda«. **Pokojni župnik Škrjanec je bil prvi slovenski duhovnik, ki je imenoval »Družbo sv. Cirila in Metoda« za svojo univerzalno dedinjo,** postal je tedaj vreden vrstnik Pollaku, Kotniku, Babiču in Vilharjevi. Zapustil je družbi tudi svojo hišo, tako da je »Družba sv. Cirila in Metoda« zdaj dvakratna posestnica v Ljubljani. — Premoženje utegne biti vredno **okroglo 20.000 kron.** — Zato slava njegovemu spominu!

s **Pozor pred vohuni in izzivači!** Po zaslugi Nemcev in naših klerikalcev je po celi deželi razpreženo omrežje vohunov ali konfidentov. Največ špiceljnov je tam, koder je največ naprednjakov. Že sedaj so nekateri slučajni pokazali, da je toliko vohunov v službi vladne policije, da človek, ki pride v kak javen lokal, že ne ve, koliko konfidentov je, če sede štirje znani obrazi pri mizi. Ker naši ljudje na deželi niso vajeni na tako vrsto policije in imajo navado, da če pridejo v mesto, se v gostilni radi pomenjujejo o važnih političnih dogodkih in da tu pa tam v svoji pošteni pre-

prostosti zinejo kakšno besedo, ki bi jo pod danimi razmerami vaje politik ne izrekel ali vsaj iste pomen izrazil v drugi obliki, **priporočamo vsem našim somišljenikom skrajno previdnost.** Bodite previdni, če ste doma in če slučajno govorite s kakšnim klerikalcem. V nekem slučaju se je pred novomeškim sodiščem dokazalo, da si klerikalci zapišejo, kar kdo naših govori o politiki, da pa besede pretvarjajo, kar lahko, če sodnik takemu vohunu verjame, prizadetemu škoduje. Iz neke občine v bližini Novega mesta je znan slučaj, ko so se klerikalci za občinske volitve pripravljali tudi s tem, da so znane veljavne može naše stranke obdolžili nevarnega hudodelstva, pri čemer dotičnega lahko takoj spravijo v preiskovalni zapor. Lumparija v takem slučaju obstoji ravno v tem, da klerikalci dobro vedo, da dotični ne bo obsojen, ker so ga krivično obdolžili, pač pa da pride ravno ob času volitev v preiskovalni zapor ali sicer v preiskavo, in da v takem slučaju ne more in ne sme ne voliti in nič storiti za stranko. V taki nevarni dobi se nahajamo zdaj na eni strani spricho dogodkov v Sarajevu, na drugi strani pa, ker se bližajo občinske volitve. Posebno bodite previdni, če pridete v bližnje mesto ali trg po opravkih. Koder ni vlada sama postavila špijonov, jih nastavljajo klerikalci, da po gostilnah in kavarnah vohunijo med nič hudega slutečimi gosti. Kdo je danes že vse vohun, to je res težko določiti, ker jih je ravno preveč in je prijatelj od včeraj, danes že lahko vohun, če ni bil že ves čas, in je tvoje zaupanje izrabil. V Novem mestu se je sedaj zgodilo, da ima prav vsaka gostilna svoje gotove vohune tudi med ljudmi, ki so vobče znani kot stalni gosti. Posebno nevarne so klerikalne gostilne ali take, katerih lastniki so znani kot politične dvoživke, to je, da ni ptič ne miš. Pa tudi v naprednih gostilnah je treba previdnosti. V Novem mestu so zdaj prišli na sled, da je v neki odločno napredni gostilni stalni gost denunciral tri naprednjake zaradi Belgrada. Dotičnega so smatrali za naprednjaka, izkazalo se je pa, da je bil že dlje časa v službi klerikalne politike. Sploh pa: skrajno previdnost na vseh koncih in krajih!

s **Preiskave se nadaljujejo.** Ti naši ubogi dijaki morajo biti strašno nevarni ljudje. Neprestano se vrše zasliševanja in hišne preiskave. Tako so bile zopet v Idriji hišne preiskave. Prepričani smo popolnoma, da bo končni rezultat malenkosten.

s **Zasledovanje dijaške organizacije.** Še vedno ni nič slišati, da bi se sodna preiskava zaradi dijaške organizacije bližala koncu. Seveda je vsa javnost v skrbeh, kaj da je s temi mladeniči, ki sedaj trpe v ječah, in naravno je, da se vse zanima za te nesrečno organizacijo, ki je dala povod takemu postopanju. Stvar se bo pač pojasnila pri obravnavi in tedaj se bo dalo o teh stvarih kaj več govoriti. Eno stvar je pa treba že sedaj pribiti: **politiko so zanesli**

med dijaštvo duhovniki. Tista tajna literarna, pivska ali tudi sabljaška društva, ki so jih dijaki v prejšnjih časih imeli, so bila na sebi dosti nedolžna, a vzlic temu so jih šolska vodstva vztrajno preganjala in tudi dosegla, da se niso nikoli razvila. **Politiko pa so zanesli med dijake šele duhovniki,** ki so že otroke lovili na svojo stran in jih preparirali v zmislu klerikalizma in jih tudi **sistematično organizirali.** Ni nobena tajnost, kako preudarno in dosledno love klerikalci dijaštvo na svojo stran. Organizirajo jih v **kongregacije,** ki tudi nimajo drugega namena, kakor dijaštvo versko in politično privezati na klerikalce, **korumpirajo** jih dosledno in kličejo jih tudi na tajne shode. Ali se je čuditi, če se je spricho takega početja začelo združevati tudi drugo dijaštvo. Čisto gotovo ne. Sedanja dijaška afera je mogočen opomin, **naj strogo in brezobzirno nadzorujejo duhovsko agitacijo med dijaštvom.** Doslej je bilo vedno tako, da so šolske oblasti z vso strogostjo postopala proti dijaštvu, če se je ganilo v narodnem oziru, **toleriralo pa je vse početje katehetev,** katerih delovanje je vendar že Masryk pojasnil, in drugih duhovnikov. Dokler ne bo vlada zatrla duhovske agitacije med dijaštvom, dotlej je vendar čisto nemogoče misliti, da bi izmed dijaštva izginilo politično gibanje. Spricho sedanjega preganjanja dijaštva priporočamo vladi, naj izpraša svojo vest, **koliko so duhovske agitacije med dijaštvom krive na tem,** da je sedaj toliko dijakov v preiskavi. **Politika mora iz šole,** dolžnost ravnateljev je, **da gledajo tudi na početje katehetev** in da nastopijo z vso brezobzirnostjo proti drugim duhovnikom, ki zapeljujejo in kvarijo mladino. Roke proč od mladine — je treba zaklicati pred farjem!

s **Hišne preiskave v Gorici.** Predpretečeni teden so se vršile pri vseh slovenskih društvih v Gorici hišne preiskave. Preiskave je odredil in vodil policijski komisar dr. Casapiccola. Predsedniki društev so z največjo mirnostjo oddali ključke in preiskave niso dognale prav ničesar. Najlepše pa je, da je policijski komisar odredil preiskavo kar na svojo roko, ne da bi okrajnega glavarja obvestil. K poslednjemu so šli predsedniki društev protestirati in glavar je izjavil, da bo poslal njih pritožbo na višje mesto, ker še sam ni vedel za preiskave. Casapiccola je tudi dijaške zasliševal in jim dajal taka vprašanja, da bi jih zapeljal, toda dijaki niso vedeli ničesar, zato tudi niso mogli kaj izpovedati.

s **Sleparski šentpeterski župnik Petrič.** Ljudje v veliki šentperski župniji so zelo razburjeni vsled sleparij ondotnega župnika Petriča. Sleherni dan prihajajo nova odkritja. Tako se je zdaj izvedelo, da stamtu dva kmeta iz Tomačevega dala spraviti vsak po tisoč kron, da jih naloži v šentpeterski hranilnici in posojilnici. Eden izmed teh dveh kmetov je baje po domače

Porentež. — Župnik Petrič pa tega denarja baje ni naložil, marveč ga je sam spravil ter porabil. Ko sta prišla kmeta k njemu, jima ni vrnil denarja, češ, da ga sedaj nima. Govori pa se, da je še več takih slučajev. Včeraj je neka stranka dvakrat iskala župnika v župnišču, pa ga ni dobila. In splošno se govori, da je župnik Petrič pobegnil. Skrajni čas je, da se merodajne oblasti energično pobrigajo za to stvar, da se ljudstvo ne bo po nepotrebnem razburjalo. Če bi bil Petrič civilen človek, bi že zdavno premišljeval svoje grehe v preiskovalnem zaporu. Oškodovanima strankama pa svetujemo, naj svojo zadevo nemudoma naznanita državnemu pravdnikstvu, ker le na ta način bodo morda še kdaj prišle do svojega denarja.

s **Sokolske diplome** so dospele in se dobe v Zvezni pisarni v Narodnem domu. Pričele se bodo takoj razpošiljati. Pri teh diplomah naj Slovenci pokažejo, da znajo ceniti svoje Sokolstvo. Naj ne bo hiše brez te diplome. — V najkrajšem času naj vise te lepe slike po vseh naših javnih prostorih kot trajen spomin na leto 1914. Zbirajte po vseh gostilnah! Diploma stane samo **dve kroni, izdana na ime od 10 K naprej.**

s **Naša stara deželna gasilna zveza je dobila na svojo vdanostno brzojavko Nj. Veličanstvu cesarju Franu Jožefu I. naslednji odgovor:** »C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko. Ljubljana, dne 8. julija 1914. Št. 2249/pr. Cenjeni »Slovenski zvezi prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem« v roke načelniku gospodu Josipu Turku, deželnemu poslancu itd. v Ljubljani. Na najvišje povelje mi je čast, cenjeni Zvezi javiti vsled ukaza gospoda ministra za notranje zadeve z dne 3. julija 1914, št. 7395/M. I. za vdanostno izjavo na občnem zboru na Viču, dne 28. junija t. l. najvišjo zahvalo. — C. kr. deželni predsednik: S c h w a r z l. r.

s **»Sveta vojska«** je zborovala v nedeljo na Brezjah. Nismo proti abstinenčnemu gibanju, kajti marsikje se preveč popije, zdravje in dušo uničujočega alkohola, zlasti žganja. Prav in vse hvale vredno je, da se skuša pijančevanje omejiti, toda prepričani smo tudi, da kozarec vina ali piva, ki ga človek pije za potrebo, nič ne škoduje, ampak človeka okrepča. V interesu naših dolenskih in vipavskih vinogradnikov tudi ni, da bi se popoln odreklo vsaki pijači. V kolikor gre »Sveta vojska« proti odpravi pijančevanja, odobravamo njeno postopanje, za popolno abstinenco pa nismo.

s **Ljubljančan Fran Ogrin pridobil istrsko prvenstvo.** V nedeljo se je vršila v Trstu kolesarska dirka za istrsko prvenstvo na progi Vrdelj, Bazovica, Podgrad, Trst, 70 km. Med drugimi sta startala znana ljubljanska dirkača Ogrin in Rebolj, člana K. S. K. »Ilirije«. Dirka je bila jako interesantna ter se je kmalu razvil hud boj med Tržačanom Šiškovičem, Ogrinom in Reboljem. V najbolj napeti tekmi je skočil v Herpeljah neki otrok

Ogrinu pod kolo, vsled česar je ta padel in se poškodoval na nogi. Toda kmalu je dohitel Šiškoviča ter sta vozila sama dalje. Nazaj grede sta na nekem ovinku zopet padla Šiškovič in Ogrin. Končno je zmagal Ogrin, ki je prišel v 2 urah 24 minutah 45²/₅ sek. na cilj. S tem je pridobil Ogrin istrsko prvenstvo. **Ogrin in Rebolj sta vozila kolesa domače tvrdke A. Gorec, ki so zopet dokazala svojo izborno kakovost.**

s **Posebni vlaki v Postojno.** Dne 2. avgusta, ko se vrši velika poletna veselica v Postojnski jami, bodo vozili posebni vlaki za polovično ceno iz Ljubljane, Gorenjske, Trsta, Reke, Celovca, Pulja, Beljaka in Kormina ter posebni parniki v zvezi z menjenimi vlaki iz Benetk in Kraljevice v Postojno.

s **Na zdravje!** bralcev ponavljamo: pristni dobite obe preizkušeni reelni sredstvi: Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa - fluid« in prebavo pospešujoče želodčno sredstvo Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa-kroglice«, ako svoje naročilo naslovite tako - le: Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 318 (Hrvatsko). Ti, iz prirodnih zdravilnih rastlin napravljeni izvrstni domači sredstvi sta tudi ceno. — 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici Fellerjevega blagodišečega rastlinskega esenčnega fluida stane franko na vse kraje 5 kron, medtem, ko stane 1 zavitek s 6 steklenicami Fellerjevih pristnih rabarbarskih kroglic z znamko »Elsa-kroglice« franko na vašo pošto za 4 K.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

lj **Vič-Glince pri Ljubljani.** Sokolstvu naklonjeno občinstvo in napredni okoličani v nedeljo, 26. t. m., vsi na Vič-Glince! Na Vič v gostilno g. Balija, kaj pa je tam? Kaj vendar, javna telovadba Sokola in prvi javni nastop Sokolic, na kar posebno opozarjamo, ker je ženski odsek v kratkem času, v katerem obstoji, to je par mesecev, zelo napredoval. Društveni odbor marljivo deluje za veselico. Po telovadbi je veselica z različnimi zabavami, kakor plesom in drugim. Pokažite viškemu Sokolu, ki zelo agilno deluje na telovadnemu polju, svoje simpatije, kakor tudi Sokolicam. Vsak posetnik, star ali mlad, bo našel svojo zabavo. Torej na svidenje v nedeljo na prijaznih Glincah, ker za vsakega okoličana je lep sprehod na Glince. Društvo si gradi svoj dom, zato je dolžnost narodnega občinstva od blizu in daleč, da poseti to prireditev.

lj **Veliki shod v Spodnji Šiški.** Politično društvo »Vodnik« v Spodnji Šiški priredi dne 1. avgusta zvečer velik shod, prvi shod, odkar je Spodnja Šiška postala del stolnega mesta Ljubljane. Na tem shodu

se hoče spodnješišensko napredno prebivalstvo pobratiti s svojimi novimi naprednimi soobčani. Zatorej vabi odbor političnega društva »Vodnik« že danes vsa bratska politična društva iz Ljubljane, da se udeleže tega shoda.

lj **Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano** opozarja vsa bratska društva, kakor tudi cenjeno občinstvo iz Ljubljane in okolice, da zaključijo v nedeljo 2. avgusta svojo keglško sezono. Ob tej priliki priredi pri bratu Fr. Šusteršiču, p. d. pri Slepemu Janezu, javno telovadbo, združeno z vrtno veselico. Natančnejše poročilo o tej prireditvi priobčimo prihodnjič. Na zdar!

lj **Dogodek v cerkvi.** V nedeljo je bila v Kosezah maša. Ko je pridigoval šentvidski kaplan o nečimurnosti tega sveta, se je v cerkvi oglasil neki polpijan mož, rekoč: »Kaj boš ti govoril, ti lahko govoriš, ko si vsega sit.« Nastala je zmešnjava. Kaplan je šel s prižnice, ljudje so spravili pijanca iz cerkve. Stvar pride menda pred sodišče.

lj **Samomor.** V četrtek, dne 16. t. m., ob 6. uri, si je končal nadsprevodnik Franc Habicht življenje s tem, da se je vrgel pod tržaški brzovlak. Zgodilo se je to na Viču, oziroma Glincah, kjer ga ljudje tako ne poznajo, ker on je bil hišni posestnik v Ljubljani. Čakal je na vlak pol ure in se ves čas popolnoma mirno obnašal, kar ni izdajalo njegove samomorilne misli. Zgovarjal se je z ljudmi, ki so mimo prihajali, in neki ženski je baje rekel med pogovorom, češ, jutri bo že drugače. Postavil se je na kraj proge ravno nasproti železniškemu čuvaju. Ko se je bližal vlak, je vrgel svojo čepico, v katero je položil srebrno uro in ves denar, v grmovje ob tračnicah. Nato se je z enim skokom vrgel pod lokomotivo, ki ga je trikrat prevrgla in vlekla kakih 30 korakov naprej. Bil je hipoma mrtev. Stroj mu je šel ravno čez trebuh. Seveda je bilo telo popolnoma razmesarjeno. Pogled na tega mrliča je bil strahovit. Tu so ležala čeva, navita na tiru, tam zopet jetra in pljuča ter polomljene kosti, le obraz je ostal nepoškodovan. Na kraju nesreče se je nabralo mnogo radovednega občinstva. Nato je prišla komisija, ki je mrliča ogledala, nakar so pospravili njegove ostanke v krsto in ga spravili v viško mrtvašnico. Pogreb je bil soboto. Vzrok samomora so slabe družinske razmere. Habicht je star 52 let in zupuča vdodo in osem otrok.

DOLENSKE NOVICE.

d **Dr. Šusteršič bo pridigal o čudežih v Lurdu** in sicer to nedeljo na Zaplazu. Ker je zdaj dognano, da je vse to, kar se pod naslovom teh čudežev uganja, največja klerikalna sleparija, ki jo sličnih in raznih sleparij prebogata zgodovina rimsko-katoliške cerkve pozna, smo zelo radovedni, kako bo dr. Šusteršičeva pridiga o teh sle-

parijah izgledala. Dobro bi bila, če bi se nekaj naših mož udeležilo te sloveče »pridige na gori«.

d Odprto pismo z Dolenjskega. Potovaje po Dolenjskem, sem prehodil mnogo far. Vsepovsod se sliši glas proti nastavljenemu vinskemu in mesnemu užitninskemu davku. Kljub temu, da »Slovenec« in »Domoljub« vso zadevo na lepo obračata. Ali ljudstvo se zaveda in prišel bo čas, da se mu bodo oči popolnoma odprle in dalo bo okusiti nevoljo strastnim črnim agitatorjem. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se volilci zedinili in bi dali skupno za kmečke zadeve in koristi nedelujočim poslancem **nezaupnico**? Iz mnogih far bi imel dosti napisati, a omenim sedaj samo Studenec pri Krškem. Kakor sem zvedel iz gotovih virov, se tamošnji župnik toži kar s štirimi posestniki radi žaljenja časti glede neke žene, ki je postala vže tretjič nezakonska mati. In z isto je častiti gospod župnik tudi pozno v noči po gostilnah popival. Bila je obravnava 30. junija pri krškem sodišču. Zaslišanje je trajalo od 8. ure zjutraj do večera. Obsojena sta bila dva na pet dni, eden na tri dni in župnik na tri dni. Vsa zadeva pa še ni končana. Ako mi bo mogoče izvedeti izid, bodem v »Slovenskem Domu« poročal vse podrobnosti. Ker imata to tožbo dva advokata v rokah, kakšni bodo stroški? Kje je tukaj ljubezen? Žalostno je za vsakega človeka, ki nima pri ljudstvu pravega ugleda in spoštovanja, da si mora tega iskati pri sodiščih. Kakor sem nadalje slišal, bo prišlo še nekaj lepih točk na dan, katere, če mi bo le mogoče izvedeti, bodem priobčil.

d Iz Št. Petra pri Novem mestu. Kakor smo že poročali, je naš župnik v cerkvi imenoval čifutske duše tiste gostilničarje, ki dajo človeku pijačo čez policijsko uro. Ni lepo to od župnika, da svojega najboljšega prijatelja, očeta Bojanca, kar javno v cerkvi zmerja za čifutsko dušo. Ne, g. župnik, to pa res ni lepo, posebno če pomislite, koliko kozarčkov ste ga že vi, sami pri Bojancu »čez uro« pognali po blagoslovljenem grlu. In kaj bodo drugi gostilničarji na katoliški podlagi rekli, da jih zmerjate za čifutske duše. Saj radi verjamemo, da semtertja tudi nad vas pride tako razpoloženje, da niste sprejemljivi za darove sv. Duha in naj se sam sv. Duh še tako trudi, da vas razsvetli, ga vendar tudi na prižnici polomite. Saj smo takih polomij že vajeni in jih kot pokorne ovčice potrpežljivo prenašamo. Vendar, g. župnik, pomislite, svoje najboljše pristaše, tako zlato krščansko dušo, kakor je oče Bojanc, ki se je za sveto katoliško stvar že toliko žrtvoval, pa greste zmerjat s čifutskimi dušami. Joj, jojmine, kam smo prišli! In vidite, kako je to za vas od sile nerodno. Ne toliko zavoljo tistega, če jo tudi vi večkrat radi »čez žnoro« udarite, ne, kaj bi tisto, saj vemo, da ste pod kožo krvavi, kakor nas kateri navadnih grešnikov. Am-

pak, g. župnik, pomislite samo to, kako vi kaj računate za božja opravila. V lemenatu so vas vendar učili tisti Kristusov nauk, ki je nalašč postavljen za vse duhovnike; nauk namreč, ki pravi: **Zastonj ste prejeli in zastonj delite.** In gotovo so vas tudi učili, kako je na primer sv. Pavel to Kristusovo zapoved natanko izpolnjeval. V svojem prvem listu do Korinčanov sam pripoveduje, da trpi lakoto in žejo in da je skoro nag, da si ponoči z lastnimi rokami služi trdo skorjo kruha, samo, da mu ne bo cerkev očitala, da je zanj kaj žrtvovala. Pri vsem tem pa so ga sovražniki še bili po ušesih, tudi s kolmi so ga nagnali. In vendar, ko so ga zmerjali, jih je blagoslovljal, ko so ga preganjali in pretepali, je voljno potrpel, ko so preklinjali, je ponižno molil zanje. Vidite, to je bil res pravi Kristusov namestnik, takega bi si mi želeli, seveda bi ga mi ne topli, ne zmerjali, ampak prav od srca ljubili. Ne bilo bi mu treba ves dan se pehati v božji službi (kakor se tudi vi ne) in ne bilo bi mu treba ponoči delati, da se preživi. Mi smo vam dali lep farovž, vi ste hoteli palačo. Dali smo vam toliko grunta, da bi samo od njega lahko živeli, ložje kakor nas kateri, ki imajo družino in kopico lačnih otrok. Imate lepo službo, stalno plačo, naj nam vse toča pobije, vam vaša plača ne odide. In koliko si postrani zaslužite. Maše imate že tako plačane, pa se jih pustite še plačevati, čeravno veste, da ne morete vseh opraviti. Damo vam bero, prav čedno bero za človeka, ki nima družine in ki je že drugače na vseh concih in krajih preskrbljen. Potem je med nami tudi nekaj takih bolnih na možganih, ki vam znašajo svoje žuljave prihranke, ne da bi bilo treba le enkrat pljuniti za take darove. In zdaj si pomislite, kakšne misli ste nam zrojili, ko ubogemu birtu, ki čez uro morda pol litrčka proda in pri tem zasluži 6 vinarjev, očitata s čifutsko dušo, nič pa ne pomislite, da ta udarec pade z vso silo ravno na vas, ki bi morali to, kar ste zastonj prejeli, tudi deliti zastonj, pa tega ne delate, ampak si pustite vsako besedo, vsak korak tako proketo mastno plačati. Veste, kako je bilo takrat, ko ste sv. mašo brali za cesarja, pa ste si jo pustili plačati za enega naših rajnih faranov? Ali pa na Trški gori tista poroka in maša . . . no ja, pa o tem se še lahko kaj več pomenimo prihodnjič. Na vsak način, g. župnik, s čifutskimi dušami ste ga strašno polomili!

d Iz Prečine. Kakor vidimo iz zadnjega sobotnega škofov. »Slovenca«, nam je škof javno podelil oblast, da učimo in širimo svoj »liberalni katekizem«. Še samemu škofu je tako dopadlo, da smo mu svoje »liberalne levite« brali, da je pustil več odstavkov iz našega katekizma ponatisniti. To je lepo od njega in nas prav veseli, da bodo tudi »Slovenčevi« bralci zvedeli, da je naš katekizem do pičice tak kakor tisti, ki ga izdaja rimska katoliška cerkev. Nekateri glavni nauki so dobesedno

taki, kakor bi jih nam bil sam Kristus narekoval. Samo to nas žalosti, ker gospodje dobro ne vidijo, pa ravno take stvari izpuščajo iz našega katekizma, ki bi bile zanje najbolj priporočljive. Da je bil sv. Peter tudi in še dvakrat oženjen in da je imel tudi otroke, to je škof dal še ponatisniti v svoj list. Da pa je neki jezuit v kapitelski cerkvi kar na veliki petek popoldne imel namesto o Kristusovem trpljenju rajše pridigo o nekaterih velikih nesramnežih na papeževem prestolu, da je v cerkvi sam priznal, da so imeli tudi papeži otroke in sicer velike lumpe, to je blagoslovljeni »Slovenec« spregledal. No, pa glavno je, da nas je prav hudo lepo pohvalil. Upamo, da nam bo tudi še v bodoče naklonjen. Kajti tisto odpuščanje v očenašu je za liberalni katekizem neizčrpljiv vir. Vsaj so naša sodišča dan na dan polna takih verskih kristjanov, ki tudi molijo: Odpusti nam, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom — in vendar kljub prošnjam in opominom pred sodnikom izjavljajo, da se dajo raje obesti, kakor da bi odpustili ali iskali odpuščanja za malenkostne žalitve. O gospod kaplan, to se da tako lepo izrabit v čisto gotovih slučajih in hvaležni vam bomo posebno pri volitvah, kjer boste proti nam hujskali, da smo mi brezverci samo za to, ker beremo »Slovenski Dom«. Ni sicer preveč modro, če vam že zdaj zaupamo, da zdaj tudi mi za volitve in posebne prilike zbiramo vse znane slučaje, kjer se bo lahko vsakemu v obraz dokazalo, če je ta ali oni naših faranov res tak kristjan, kakor ga vidva z g. Tonetom priporočata. Tudi nekaj vaših duhovnih sobratov se nahaja v našem arhivu, ki tudi pridno molijo očenaš in odpusti nam, kakor tudi mi odpuščamo, pa vseeno preganjajo svoje farane po sodiščih. Vidite, saj sem vam že od kraja povedal, da zdaj, ko ste hudiča izklicali, ga ne boste kmalu prosti. Bo za vas vse skupaj skoro bolj kazalo, da javno priznate, da smo pač vsi skupaj uboge grešne duše, ki delamo in živimo vse drugače, kakor molimo in po spovednicah prisegamo. Če se že tako daleč poboljšate, priznajte skesano še to, da ste klerikalci še večji grešniki kakor mi, ne samo, ker ste boljši kristjani, kakor smo mi, ali pravzaprav, da ste sploh samo vi pravi kristjani, mi pa da smo brezverci. Sicer se pa o tem lahko še kaj več pomenimo, kdo je večji brezverec, vi ali mi. Prihodnjič bomo pa sarajevskega škofa kolikor se bo dalo natančno fotografirali, ker bi bilo škoda, da naši ne bi poznali takega vzor-apostola, kakor se je ta škof izkazal, ko je čifutsko in turško druhal nagnal po hišah ropati in moriti.

d Iz Št. Janža. Dolgo je bilo vse tiho. Nekateri so dejali, da smo že vsi postali klerikalci, drugi so zopet menili, da je vse z župnikom vred liberalno. Zadnje so trdili za to, ker je naš g. župnik Bajec večkrat izjavil, da, če ne bi bil to, kar je, ne

bi bil nikoli klerikalec, temveč socialni demokrat. Če je v srcu res socialni demokrat, bo najbolj gotovo le za to, ker on bi gotovo iz vsega svojega »dobrega« srca želel, da bi se vresničile tiste bajke, ki jih nerazumni ljudje govore o socialistih, češ, da mislijo isti ljudsko premoženje izenačiti. Zakaj bi Bajec želel takega izenačenja, dokažemo kasneje. — Pri nas je torej še čisto pri stari politiki, le mi naprednjaki nismo tako nesramni, da bi izzivali, in smo si mislili, če nas oni puste, pustimo jih še mi. Ala, kar naenkrat se pa oglasi lažnjivi dopisunček sveti Lojze iz Bržan, ki je moral zaradi »Domoljubovih« laži plačati ogromno vsoto, in začne razne naprednjake osebno napadati. Na take napade se res ne spleča odgovarjati. Iskali bi gotovo rajše sodnijskega zadoščenja, da ni odgovorni urednik svetovnega lista »Domoljuba« državni in deželni poslanec Gostinčar, ki stoji pod imuniteto in se mu radi tega ne more do živega. — Torej na osebne napade ne bomo odgovarjali. Povemo pa raje nekaj resnic, katerih bodo gotovo vsi klerikalci od župnika pa do zadnjega kočarja veseli, najbolj seveda župnik sam. — Ali mogoče mislite, da nam ni znano, v kakšnem stanju je vaša hranilnica in posojilnica? Da bi nam le ne bilo! Kaj? Mi vemo, da če bi prišel nadstrankarski revizor in če bi mu vi ves nered pokazali, bi vam storil grozo, posebno če bi ne priskočili na pomoč vaši in ljudski prijatelji in obenem kmečki oderuhi, bi bil jok in stok med člani vaše hranilnice in posojilnice. Dobro vemo, kako ste v obupnem stanju hodili okoli njih, jih prosili in jim obetali zlate gradove, da so denar, ki so ga imeli naloženega v varnih denarnih zavodih, dvignili in pri vas naložili, da se je preprečil prehitri polom. Motite se, če mislite, da nam ni znano, da je bil mežnar Kovač pri neki nevesti, že ko je dobila pismo od očeta iz Amerike, da ji vpošlje ta večjo svoto denarja, in jo za božjo voljo prosili, naj takoj prinese denar gospodu župniku, da ga naloži v hranilnico Šent Janž. Gospod župnik, mi počasi vse zveemo! Vemo tudi, da hodijo v celih trumah stranke okoli farovža in prosijo, da bi se jim izplačale obresti. Pa kakšen odgovor dobe: »Pridite drugič, sem ključ izgubil!« Kaj takega bi komaj otrok verjel. Pa to se vedno ponavlja, dasiravno so nekateri že tako nevoljni, da obetajo s tožbo. Dobro nam je tudi znano, kako se je pregovorilo neko ženo iz Lapušnika, da je izročila vložno knjižico Meste hranilnice ljubljanske šentjanški hranilnici. Mož te žene je prišel iz Amerike in je kupil tukaj posestvo. Mož bi rad plačal kupljeno posestvo, a ne dobi svojega denarja iz šentjanške hranilnice in ima vsled tega že velike stroške. Enako nam je tudi znano, da je živinorejska zadruga v Št. Janžu prodala Knezovi le za to Poharjev vinograd v Murencah za slepo ceno, ker je Knezova naložila v hranilnico in posojilnico v Št. Jan-

žu 8000 kron. Dokaz temu je, da je neki klerikalni mož odgovoril na vprašanje, komu se bo prodal Poharjev vinograd v Murencah, Knezovi, ker nam je ona pomagala iz zadrege, ko ni bilo nikjer mogoče dobiti denarja. Še nekaj vemo in sicer to, da mežnar Nace in organist Tone poizvedujeta okoli občinskih odbornikov, če je že občina izplačala določeno svoto za njiju g. župniku Bajcu, češ, midva še nisva nič dobila od njega do sedaj, čeravno je Bajec prejel od občine že davno 350 kron za mežnarja in organista. Ta ubogi mežnar je celo vzdihoval, da bo moral vsled tega zapustiti službo, ker zastoj ne more delati. In to je izjavil v gostilni, da veste. Res se nam smilita mežnar in organist, ker imata takega gospodarja, ki ne ve, da se ne sme delavcem ali najemnikom zaslužek zadržavati. Še nekaj vas moramo zaupno vprašati: »Ali še veste, da je eden izmed vaših vrst oddal pri zadnji volitvi župana namesto ene glasovnice kar tri? Saj veste — ne? In tudi to veste, kdo je to bil. Pa to je škoda, da je tudi nam tisti velepoštenjak dobro znan. Gospod župnik je že mogoče pozabil, kako je učil gospodariti občinski odbor pri Sveti Trojici in kako daleč so tam zabredli po njegovi zaslugi. On rad pozabi! Prebivalci občine Sv. Trojica pa še gotovo danes stiskajo pesti, da bi ga sprejeli, če bi prišel k njim. Pa mi tudi ne smemo pozabiti tega, da se bomo znali tega »dobrega« gospodarja ogibati. Sedaj pa še nekaj na ušesa gospodu župniku, da ne bodo drugi slišali. Gospod župnik Bajec je bil pred časom s svojo materjo pa še z neko drugo ženo v trgovini I. C. Mayer v Ljubljani. Ti dve ženi sta nakupili tu za Bajca blaga za okroglo 2000 kron. Pa kaj se zgodi! Bajec pozabi, da je treba to plačati in ni hotel o vsej stvari nič vedeti. A c. kr. okrožno sodišče v Novem mestu ga je spomnilo, da je bilo tisto blago na njega poslano in da še ni plačano, pa mora gospod župnik plačevati to blago sedaj na obroke po 200 K mesečno, in seveda tudi sodnijski stroški mu niso odpuščeni. Seveda je pri Bajcu vse to le pomota...? To nam je tudi znano, kdo je bil tisti »jurist«, ki je hujskal in učil Hribčevega ateta, da je dolžil napredne občinske odbornike goljufije. Seveda ga je ta dolžitev nad tisoč kron stala. Vemo, da bo Hribčev ata do smrti hvaležen onemu, ki ga je hujskal. Prijateljsko vam povemo, da nam je še marsikatera vaša hudobija in lumparija znana, a za danes še o njih molčimo in vam svetujemo: Kdor ima na glavi maslo, naj ne hodi na solnce! Vzemite si to k srcu. Bo dobro za vas. Nazadnje vam pa še to povemo: Le vlačite po vašem »Domoljuba« tiste podle laži, boste le videli, koliko vam bodo te pomogle do kompromisa za občinske volitve, katerega je že Bajec tolikokrat ponujal in celo na shodu, katerega je imel Lampe tu. Bodite uverjeni, da nas z vašimi lažmi prav nič ne razbur-

jate in da tudi ne bomo odgovarjali na nje, ker so prepodle. Kratko rečeno: Na vse laži dobite odgovor pri sklepu občinskih volitev.

d Iz Št. Ruperta. Našega kaplana Štrajharja vljudno prosimo, da naj pridiga bolj dostojno kot je zadnjič na Veseli gori. Če ne zna drugače, naj drugi pot raje molči. Vprašamo vas, kdo je hujskač proti vsem, kar ste vi nam predbacivali? Iz vaše pridige sledi, kakor da bi bila narodna napredna stranka in njeni časopisi krivi vseh nemirov, v katerih moramo živeti dandanes. Mogoče bi vam bilo drago, da bi udarila vaša stranka po nas kakor so storili klerikalci, po Srbih v Sarajevu! Kdo je hujskač proti državi, ven z njim! Kdo hujska proti občinam, deželnemu odboru itd.? Vaša stranka je hujskala, ko je bil deželni odbor kranjski v naprednih rokah. Dežela ni imela ne dolga in ne davkov takih kot so sedaj, da se vže nekateri ne spoznajo, za koga in od kod tolike naklade nastajajo. Denuncirali ste zvičajno naprednjaka, bivšega župana Franca Zupančiča v Št. Rupertu. Videli in čuli smo, kako je bil z goljufijami in sleparijami premagan samostojni kandidat Lavrenčič iz Postojne. Če je zadela smrt našega preblegega prestolonaslednika, pretresti mora to vsakega zavednega človeka do dna srca. Kriva je pa tega zlobna roka, ne pa kateri vaših poslušalcev. Besede vaše bo brez pomena! Seme ne bo obrodilo dobrega sadu. Vaša stranka je tista, ki je napravila, da je kronovina Kranjska prišla v pravdo zaradi razbitih loncev. Ljudstvo se povsodi jezi, ker bo treba plačevati tožbene stroške zaradi dr. Lampeta. Gospod Štrajhar, nedavno smo čitali, da je umrl pater Mačoh. Kdaj bodete toliko prijazni, da nam boste razložili življenje, trpljenje in njegovo smrt Vse to je nam vže dobro znano ali vašim pristašem še ni ker so pod smrtnim grehom, če bi kaj takega čitali.

d Iz Dragatuša. Naš župnik Jože je spet pozabil zadnjo nedeljo na sveto Magdaleno. Ali misli sploh opustiti naznanilo praznikov in svetnikov? In kako se jezi nad lepim petjem, ki ga imamo tukaj. Pravi, da petje pohujšuje. Gosp. župnik, neka pesem pravi: Pojmo radi, dokler smo nedolžni, mladi, oj, zakaj bi pač ne peli, ker nas so angelci veseli. Sploh pa z dvojno mero meri ljudi. Kdor ne drži z njim, je pohujšljivec, toda če piha v njegov rog, lahko krade in se vlačiči, zažiga in kolje kakor bosanski klerikalci, zanj je to najboljši človek. Če je v strahu, da bi ga fantovsko petje pohujšalo, naj gre od nas, mi bomo prav veseli!

d Iz Studenca pri Krškem. Letina pri nas do sedaj lepo kaže, osobito pa vinogradi. Ajdova setev bo bolj pozna in to vsled vednega deževja. Mrve se je dokaj nakosilo in tudi otava lepo kaže. Pri nas imamo podružno cerkev sv. Primoža, ali žal, da se letos še ni v tej cerkvi maševalo, kakor je bilo druga leta običajno na ob-

letnici cerkvenega patrona. Župnik naj le pride z velikimi vrečami po bero v naše hribe; imamo pšenico vže pripravljeno za njegovo malho. Prečastiti gosp. župnik je zahteval pri pristojnem oblastvu konkurenčno obravnavo glede popravila farne cerkve in pokopališčnega obzidja. Take obravnave se pa farani branijo in hočejo popravilo sami izvesti, da bi ne bilo toliko stroškov. Župnik bi gotovo rad naklonil g. županu kaj prihodkov, ker je župan v družbi z g. G. H. izdrazil vse popravilo za svoto 8996 K. Vse popravilo **pa ne bi stalo mnogo čez 1080 kron**, toda potem bi izdražitelj nič ne zaslužili. Dolgo ne bomo mirno gledali, kako se nas dere. Tudi tukaj bo potrpežljivosti konec in pokazala se bo svetloba.

d Konj ga je udaril. Na sejmu na Rebri pri Sv. Antonu nad Zdensko vasjo pri Dobrem polju je udaril pri pregledovanju konj neki isker konj čevljarskega mojstra Martina Brlana z Lobčka pri Žalni. Konj je udaril Brlana najprej z levo nogo, nato pa je skočil in ga zadel z obema nogama v prsi, da se je Brlan zgrudil na tla in obležal. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni konj zadel Brlana dobro ped nižje ali višje, sicer bi bil čevljar danes mrtev. Tako pa je dobil le znatne poškodbe in bo okrevaj.

GORENJSKE NOVICE.

g Sovodenj pri Novi Oselici. Kmetijsko izobraževalno društvo v Sovodnju priredi poletno veselico ob vsakem vremenu v gostilni pri Košancu dne 9. avgusta t. l. s sledečim sporedom: 1. Nagovor in pozdrav. 2. Igra: »Bratranec«; burka v 1 dejanju; češki spisal Josip Štolba. Osebe gdčne.: Dobska, Zora, hišna, Lizika, hišna, Ivan, sluga, Lipe Lenovič. 3. Petje: 1. J. Žirovnik: Večernica. 2. Dv. Ochirk: Na vasi fantje pojo. 3. J. Laharnar: Ptičam. 4. E. Adamič: Fantu. — 4. Srečolov. 5. Prosta zabava, ples in nagrada za zabijanje žrebčev. Vstopnina k igri: I. sedež 80 v, II. sedež 60 v; stojišče 30 v. Začetek točno ob pol 3. popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

P

g Nenadna smrt. 70letni eksekutor Varl s Kranca je prepretečeni petek zvečer zašel na poti domov v temi in padel po kokrškem skalovju, kjer je našel nesrečnež smrt.

g Utonil je v petek dne 17. t. m. desetletni posestnikov sin Ivan Bolih v Zgoranjem Zemonu, ko je pasel živino.

g Poroka. Dne 20. t. m. je bila v katedrali v Banjaluki poroka gdčne. Milene Božičeve, hčerke lesnega trgovca in posestnika v Banjaluki, z gospodom Francem Crobathom, sinom veletrgovca in posestnika gospoda Franca Crobatha v Kranju. — Čestitamo!

OSTALI SLOVENSKI KRAJI.

o Letina na Goriškem ne kaže nič kaj posebnega. Vsled neprestanega dežja je malo sadja in še to je drago. Grozdja bo tudi malo, ako se v najkrajšem času ne spremeni vreme.

o Zopet žrtev Soče. V nedeljo popoldne se je kopalo v Soči blizu Podgore več vojakov. Naenkrat pa so tovariši opazili, da je izginil vojak Schumi, a so mislili, da je šel na kopno. Kmalu pa so spredvideli, da je izginil v Sočinih valovih. Kljub iskanju trupla do ponedeljka še niso našli.

KNJIŽEVNOST.

Kažipot Ljubljana - Gorenjsko, Postojna-Trst. Izdala in založila »Slovenska sokolska zveza«. Nismo še imeli tako lepega in preglednega kažipota po Kranjskem in Ljubljani v rokah, kakor je pričujoči. Tiskan je na najfinejšem papirju, obsega skoro sto strani in krasijo ga res krasne slike iz Ljubljane, slikovite Gorenjske in pa nedosežne Postojnske jame. Kdor se hoče poučiti o lepih naših krajih ali kdor hoče prepotovati ožjo našo domovino, naj si ga gotovo nabavi. Stane le 60 vinarjev, s pošto 70 vinarjev, in se dobiva pri »Slovenski sokolski zvezi«, v Narodni knjigarni in pri tvrdki L. Schwentner v Ljubljani. Ker je skupilo namenjeno za pokritje stroškov prepovedanega zleta, kažipot vsakomur priporočamo. Naj si ga vsakdo naroči!

Razpis umetniške nagrade. Da se okrase slovenske hiše s slikarskimi umotvori slovenske duše, narodne lepote in domačega čara, se je odločilo založništvo »Slov. Ilustrovanega Tednika«, da izda **serijo žanrskih slik iz slovenskega ljudskega življenja**. Kot prvo tako sliko hoče izdati za Novo leto 1915. žanrsko slikarsko umetno **iz kmečkega življenja koroških Slovencev**. V to svrhu razpisuje založništvo **nagrado 600 (šeststo) kron** za najboljšo žanrsko sliko iz ljudskega življenja koroških Slovencev. Slika bodi **veselega značaja** in predstavlja n. pr. prizor narodne šege, navade, zabave, svatbe, žegnanja, veselice, plesa pod lipo i. p. Vporabljajo naj se **narodne noše** sedanje ali pretekle dobe. Tekme se morejo udeležiti **slovenski umetniki**. Slika, ki ji prisodi umetniška jury, pomnožena z založnikom in urednikom »Slovenskega Ilustrovanega Tednika«, **nagrado 600 (šeststo) kron**, preide v **neomejeno last založnika S. I. T.**, ki izda po njej v najboljši tehniki izvršeno **barvasto reprodukcijo** v merilu 40×50 cm kot nagrado naročnikom S. I. T. Original slike bodi torej izvršen vsaj v merilu 80×100 cm. Slike za to tekmo je poslati na naslov uredništva S. I. T. **najkasneje do 1. oktobra 1914.** — **Založništvo in uredništvo »S. I. T.«.**

GOSPODARSTVO.

gsp Kmetijska gospodarska šola c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi polovici meseca oktobra se otvori šestnajsti tečaj gospodinjne šole. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom sester iz reda sv. Frančiška. — Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. — Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjno šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. Prošnje za sprejem bodo rešene med 20. in 25. septembrom.

LISTEK.

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pirč.

Zaključni pregled o stvarjenju sveta.

Svojo nalogo sem izvršil, je dejal Janez Domišljija. Da, dobro si se odrezal, ga pohvali France Korajža. In (proti meni obrnjen) je France še pristavil: Da bralci »Slov. Doma« izvedo, da razumem tudi še kaj več kakor za vama svedre vlačiti in po Trški gori ognjenike iskati, hočem, če vama je prav, za slovo v kratkem razložiti, kakšen vtis sem jaz dobil od vsega našega potovanja po zemlji. Zatrjujoč Francetu, da naju bo to prav veselilo, smo prižgali to pot vsi dolge viržinke (mi to zelje kadimo le, če je kaj posebnega, no, in to je bilo nekaj posebnega, da se je France odločil za predavanje). France je pa pričel: Po moji butici vama o vseh teh rečeh napravim v površnih potezah to-le sliko:

Zamislimo se za nekaj debelih milijard let nazaj. Nič ni še tukaj. Vsi elementi, vse gradivo, iz katerih obstoje nešteti svetovi, vse življenje na njih plava še v plinovitih prvinah kot neizmerni ocean po neskončnem svetovnem prostoru. Prvi boj, ki pri naša porod svetovom in življenje na njih, se prične. Različnost elementov povzroča drgnjenje drug ob drugega, združevanje in odklanjanje, izločitev celotne mase v posamezne velike skupine; iz njih se porajajo osolnčja, katerih vsako poraja svoje svetove. Vso to nešteto število let trajajoč boj je zanetil v plinovitih masah prvi ogenj: osolnčja vžžare, vzplamte kot žarne velikanske krogle.

S to nepopolno sliko končam začetek stvarjenja vseh svetov.

Naša pozornost se obrača na eno osolnčno-središčno skupino. V svojem vrtenju okoli sveta in obkroženju okoli so-

rodnih skupin se iz te ogromne mase izločujejo svetovi, na milijone jih je. Zopet si izberemo samo enega izmed osmero (planetov), ki so osrednji žareči masi (solncu) najbližji. Velik je ta svet, ki si ga izberemo, a kakor ravno v sedanji dobi vidimo, za naše poželjivo človeštvo še premajhen. Ta svet je še vseskozi žareča plinova obla, zvezda. Obdana z ledeno-mrzlim svetovnim prostorom, se vedno bolj ohlaja, zlasti ob površju. To ohlajevanje je krivo, da zvezda spreminja svojo žarečo barvo: zdaj je še bela, a polagoma orumeni, čez nekaj milijon let je še samo rdeča. In še nekaj milijon let, pa izgine tudi ta barva, zvezda otemni, ogenj na površju izgine, zapustivši nad seboj prvo trdno rudninsko skorjo, to so **prvotna tla naše zemlje**. Ali ohlajenje od površja se širi tudi na znotraj, dokler ne napoči trenotek, ki je odločil usodo naše zvezde, ki jo imenujemo **zemljo**. Glejta, to je trenotek, ko se je ozračje moglo toliko ohladiti, da so se pare mogle izločiti v vodene kaplje. Janez nama je razložil, kje in kako se je to zgodilo, jaz vama naslikam le tisti trenotek, ko je najbrž celo zemljo pokrivalo plitvo prvo morje. Od tedaj dalje do današnjih dni sta zemljo obvladala dva velika sovražnika: **ogenj in voda**. Še eno potezo na tej sliki bi bil moral že preje storiti, namreč **izločitev lune** iz naše zvezde, ki se je istotako izločila iz naše zemlje, kot zemlja iz našega osolnčja.

Tudi ta slika poroda naše zemlje ni popolna. Zdaj imao pred seboj zemljo, zgoraj napolnjeno z vodo, spodaj z ognjem. Drugače pa je še vse »pusto in prazno, niti solnce ne prodira še skozi megleno ozračno morje, ki obdaja zemljo okrog in okrog. To je znamenje, da se zemlja na znotraj še ni dovolj ohladila. Ali na delu pa sta oba sovražnika. Kjer se ogenj čuti preveč osušenega pod zemljinno skorjo, tam se s silo upira ob oboke, jih vzboči, napne, prodre in zalije s svojimi žarečimi snovmi. Ker vsled neenakega omajevanja različnosti elementov, ki so tvorili vnanjost zemlje, zemeljska skorja že prvotno ni bila enakomerna, marveč nagubanačena v nižine in višine, prodiranje ognja te neenakomernosti še bolj povečuje. Iznad vzbočenim je morje potisnjeno v nižine, njegova globočina raste, iznad morja se dvigajo prvi otoki. Pa tudi voda ne miruje. Po otokih trga in lomi in lušči posamezne kose prve zemeljske skorje, pa jih nosi s seboj, da se na dnu morja usedajo, na ta način ustvarjajoč **prve usedline**, s katerimi se prvotna zemeljska tla odebele in ojačijo.

Vse to delo postane za nadaljno usodo naše zemlje odločilnega pomena v treh glavnih smereh. Z nanašanjem odrobjenih delov površja, se je zemlja na gotovih mestih odebelila in utrdila in s tem povzročila večje ohlajenje. Na drugi strani je to vtrjevanje le še bolj razdražilo peklenski ogenj, ki je s tem hujšim uporom

razsajal tam, koder je ložje prodiral na površje. S tem ni samo povzročil še večjih razlik med nižinami in višinami, torej tudi s porazdelitvijo morja in suhe zemlje, ampak ustvarjal si je tudi obsežnejša središča in torišča za svoje delovanje. Če nimata nič proti temu, zaznamujem na svoji sliki to delo peklenskega ognja kot **prve samostojne ognjenike**. Ali bolj važen za nas je tretji učinek takratnega boja med vodo in zemljo, v kolikor sta namreč ustvarila prve usedline. Dognano je namreč, da se je **prvo življenje** pričelo že v prvih (kristalinskih) usedlinah. Če bi voda ne imela te posebne lastnosti: trgati in razkrojevati ter s seboj prenašati drobce tudi najtrjega kamenja, bi danes ne bilo nobenega življenja na zemlji, bi ne bilo toliko krasnih vnebokipečih gorá, da, morda bi ne bilo tudi ne zemlje same več. In če bi tudi še obstala, bi njena tla poznala samo kamenje, to je prodovinsko, ali ognjeniško; površje zemlje pa obstoji ponajveč iz kamenja, ki se je takorekoč porodilo v vodi, ne samo s tem, da ga je voda od drugod prinesla, ampak ponajveč na ta način, da je ravno voda posredno rodila življenje za živali in rastline, ki so potem okamenele in zgradile orjaške stavbe gora, tlak nižavju in rodovito prst, iz katere zajemamo naše preživljenje. Ali zakon prirode zahteva, da mora kakor vsa narava v celoti, tudi sleherni njenih delov imeti kak poseben namen, ki po svojem služi celoti. Vodi pa, kakor sem v dosedanjih, četudi — priznam — silno površnih obrisih pokazal, je v stvarstvu določen največjopoteznejši namen. Jaz vsaj zase sem prepričan, da če je bil **ogenj začetek stvarstva** in bo tudi **njegov konec, je voda začetek vsega življenja** in bo tudi njegov konec v slučaju, da konca življenja ne pospeši ogenj; pa tudi v tem slučaju bo vsaj pretežnemu delu življenja voda napravila konec, ogenj uniči le mrtvo materjo, zemljo samo. No, ali to so stvori, ki zahtevajo daljšega pojasnila, zlasti kar se tiče vprašanja, kaj si jaz pri tem mislim pod besedo ogenj.

Veš, France, se oglasi Janez, s tem si pa še mene zelo radovednega napravil. S temi zadnjimi potezami si gotovo mislil na vprašanje, kakšen bo konec sveta, kaj ne? Da, ljubi moj Janez, to si dobro uganil. Ali o tem danes ne morem govoriti, ne glede na to, da ne spada v danšnjo sliko, marveč tudi zato, ker se mi je pri tem peklenskem ognju in pri tolikih mislih na vodo, že grlo toliko osušilo, da prekinem za par trenotkov, če vama je prav ali ne. Da ne pozabim, zaznamujem na svoji sliki še to, da nam naša dosedanja slika predstavlja zemljo sicer že precej ohlajeno, iznad morja se dvigajo tu pa tam tudi otoki, ki so pa večinoma še goreči ognjeniki. Drugače pa je še pusto in prazno. Le v globokih morskih tleh, na prvih usedlinah se v neznahtni obliki pokazuje prva kal bodočega življenja . . .

Cigan.

Povest; spisal Gregor S a m a r o v.

(Dalje.)

Ni se motil. Bilo je to močvirnato mesto, ki slučajno nastaja v gozdih. Voda je bila poleti gotovo višja, kajti površna mlakuža je bila daleč pod obrežnim robom.

Miran je s palico brodil po vodi. Ne daleč od brega je sililo na vrh gosto blato. Miran je s kljuko palice segel v blato in zgrabil trd in opolzek predmet. Razburjen je potegnil stvar k sebi.

Ko je otrešel blato, je spoznal kovčeg, ki ga je vzel gospod Klavdij na potovanje in ki je brez sledu izginil.

Miran je dobil novo upanje in vtikal palico na vseh straneh v blato. Kmalu je čutil neko trdo stvar, ki se je upirala palici. Šel je bližje in segel z roko v blato.

Veselo je zakričal, ko je izvlekel sicer blatno, toda dobro ohranjeno človeško roko in ramo. Vstrajno je nadaljeval delo in kmalu izvlekel celo truplo iz blata in potem s skrajnim naporom na breg. Očistil je obraz in truplo in spoznal umorjenega Klavdija Šamona. Obraz je bil še popolnoma dobro ohranjen, ker je gosto blato branilo dohod zraku, da ni začelo trohneti.

Miran je bil vesel kljub strahovitemu vtisu, ki ga je delalo mrtevčevo truplo sredi gozda nanj. Saj je dosegel svoj cilj! Toda kaj naj stori nadalje, da izkoristi truplo in razkrinka krivca ter reši nedolžnega? Na to še ni mislil, ker je vso silo osredotočil na to, da razkrije skrivnost, v katero je bilo zavito zločinsko dejanje. Kaj naj dokazuje to truplo in ta kraj proti morilcu?

»Ne zapusti me, pravični Bog!« je prosil in dvignil roke proti jutranjemu solncu. »Dovedel si me sem, zato mi tudi dodeli moč, da spoznam, kaj mi je storiti, da privedem morilca do zaslužene kazni!«

Sedel je na porobek, naslonil glavo v roke in nepremično zrl v veli sivkasti obraz. Dolgo je sedel tu in le včasih je gibanje ustnic razodevalo delovanje njegovih misli. Naposled je poskočil in jasni pogledi in vesel obraz je kazal, da je nekaj gotovega sklenil.

Potegnil je truplo pod gosto grmovje in ga zakril z listjem, kakor tudi kovčeg, da ni mogel nihče zapaziti, da je tam kaj skritega.

Nato se je vrnil v mesto.

Gospod Mihelin je vedno bolj kazal svoje sočutje z obtožencem, čimbolj se je bližal rok porotnih razprav. To ga pa ni motilo, da bi se ne pečal s političnimi zadevami, da se vsaj nekoliko ubrani bolestinim mislim, kakor je rekel. Imela bi se vršiti volitev v mestni svet. Gospod Mihelin je imel na zborovanju opozicije obširen govor ter priporočal volitev neznahtne osebnosti, pri tem pa pokazal toliko znanja razmer in tako vnemo za mestne pra-

vice, da je bila posledica njegovega govora, skoro soglasen sklep, da se za kandidata postavi gospod Mihelin.

Po zborovanju je priredil Mihelin izborna pojedino, na katero je povabil jako veliko gostov. Pri bogato obloženi mizi je vsled važnih vprašanj o meščanskih pravicah popolnoma pozabil na svojo žalost. Govoril je o mestnih zadevah in kako se morajo te samostojno zastopati napram vladi. Tudi z drugimi stvarmi je zabaval svoje goste tako izborna, da je bila cela družba vsled res dobrih vin, s katerimi Mihelin ni štedil, v najboljšem razpoloženju.

Pravkar so na nasvet župana izpraznili kozarec na zdravje bodočega občinskega svetnika, ki bo vzor in vzgled vseh meščanskih čednosti in kras mestne uprave. Gospod Mihelin se je na vse strani klanjal in kakor globoko ginjen se zahvaljeval za veliko čast. Tedaj je vstopila gospa Belarjeva in naznanila, da je pravkar dospel hlapec nekega prevoznika, ki je pripeljal velik zaboj, ki ga hoče sam izročiti gospodu Mihelinu. Obenem mu je izročila pismo, ki ga ji je hlapec prinesel.

Mihelin je bil nevoljen, da se ga je motilo, a vendar je odprl pismo. Bilo je to navadno trgovsko pismo neke vinske trgovine v Bordo.

Mihelin je pokazal žalosten obraz.

»Poslušajte gospodje, kaj sem pravkar dobil. To je dokaz, da traja prijateljstvo in hvaležnost tudi onstran groba. Čeprav me tak dokaz veseli, vendar je zopet bolesten, ker vzbuja v meni zelo žalosten in neminljiv spomin.«

Vse je napeto poslušalo, ko je čital pismo.

»Gospod Klavdij Šamon, naš dolgoletni in visokocenjeni odjemalec, je pred nekaj meseci naročil za Vas zaboj vina Chateau Larose, ki smo mu ga vedno dobavljali. Potrudili smo se, da smo to izborna vino iste kakovosti poslali, kakor ga je gospod Šamon dobival. Zato Vam pošiljamo zaboj z naročenimi steklenicami. Račun za to pošiljatev je že gospod Šamon poravnal.«

»O, ta izvrstni prijatelj,« je zaklical Mihelin s tresočim glasom. »Dobro se spominjam, da mi je obljubil to vino v dar, kadar sva skupaj uživala to plemenito pijačo, ki je res najboljša kapljica, ki jo pro-

izvajajo bordoški vinogradi. Vidite, gospodje, kako dober prijatelj mi je bil.«

Za trenotek je dvignil očala ter si z robcem obrisal oči.

Vsa družba je bila ganjena in tišina je zavladala v prej tako veseli družbi.

»Gospodje,« je zaklical Mihelin, »med prijatelji sem, ki so mi pravkar dokazali svojo blagohotno naklonjenost. Kako naj bi večjo čast izkazal izbornemu darilu, kakor če tukaj z vami prve kozarce plemenitega vina posvetim spominu predraga nepozabnega prijatelja!«

»Naj prinese hlapec zaboj noter, gospa Belarjeva, tu se bo odprl in prva čaša naj velja spominu gospoda Klavdija.«

Gospa Belarjeva, ki se tudi ni mogla vzdržati solz, je odšla in se skoro vrnila z dvema možema, ki sta prinesla zaboj. Eden je bil domači služabnik, drugi pa hlapec prevoznika, dolg, suh človek, s kratkimi, osivelimi lasmi in rdečim obrazom ter s kratko, napol sivo brado.

Zaboj je bil podolgovat in v sobi ni bilo nikjer prostora, kamor bi se ga postavilo. Zato se je hlapec neodločno oziral okrog.

»Stojte, prijatelj,« je zaklical Mihelin, »to darilo mora imeti častno mesto. Pospravimo malo po mizi in postavimo nanjo zaboj. Tu ga bomo odprli in iz steklenic natočili prve čaše, da jih izpraznimo v spomin pokojnega.«

Mizo so hitro pospravili, zaboj postavili nanjo in na Mihelinov ukaz je pričel hlapec s kleščami in dletom odpirati pokrov.

Gospa Belarjeva je prinesla sveže kozarce, kajti Mihelin je hotel, da se ta dar nesrečnega prijatelja pije iz novih, nedotaknjenih posod.

Hlapec je previdno izvlekel s kleščami žeblice drugega za drugim in skoro svečano razpoloženje je obvladalo vso družbo, ko se je pokrov na ozkem koncu zaboja počasi dvignil.

Toda komaj se je to zgodilo, je zadel iz vseh ust strahoten klic groze v sobi.

Iz zaboja se je počasi dvignila mrtvaška postava, v kateri so po obleki in upadlem, trdem obrazu vsi spoznali umorjenega Klavdija Šamona.

(Dalje prihodnjič.)

Samo kratek čas

bi radi danes pozornost cenj. bralcev obrnili na nekaj, kar je v korist njih blaginje. Poleg množice izvečine inozemskih sredstev, ki jih proti vsakovrstnim boleznim in bolečinam s kričečo reklamo anoncirajo, se pa dobe na srečo tudi poštena, zdravniško priporočena zdravilna sredstva.

Gotovo so tudi našim bralcem znani taki staropreizkušeni izdelki. Ali ravno dobra domača zdravila, ki jih vsled njih

zanesljivosti priporočajo od ust do ust, skušajo mnogi brezvestni ljudje ponarejati. — Take ponaredbe se dobe tudi v veliki množini od Fellerjevega blagodišečega rastlinskega esenčnega fluida z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa - fluid«, ki ga na zaslužen način mnogi zdravniki in bralci hvalijo za osvežujoče, poživiljajoče, živce in mišice krepeče, bolečine tolažeče sredstvo.

Ravnotako pogosto, kakor Fellerjev fluid z znamko »Elsa - fluid«, pa ponarejajo tudi preizkušeno, prebavo pospešujo-

RAZNO.

* **Morilec Pianetti.** Že več nego štiri dni je preteklo, odkar je Pianetti v San Giovanni Bianco umoril osem oseb, med njimi tudi župnika in še do danes ga niso prijeli. V planšarskih kočah Bergamskih alp dobi zavetje in hrano. Po pastirjih pošilja pisma svoji rodbini in ponovno je izjavil, da bo drago prodal svoje življenje. Pianetti se je več let obupno bojeval za svoje pravice, dokler se ni prepričal, da mu nihče noče pripomoči do te pravice in da si mora sam pomagati. Ta miroljuben in pošten mož je postal najhujši sovražnik človeške družbe, ko ga je župnik proklel, ker ga ni ubogal, da se v njenovi gostilnici ne sme plesati. Ravnoisti župnik je ukazal vsem članom svoje občine, da ne smejo hoditi v gostilnico tega grešnika, in tako je bil zapečaten njegov ruin. Tudi ko si je skušal služiti potrebni kruh s tem, da je začel majhno trgovino z mešanim blagom, so bojkotirali njegovo trgovino. **Moral je čutiti, kaj pomenja v provinci Bergam, zoperstavljati se ukazu župnikovemu.** — Kdor hoče v bergamskem gorovju mirno živeti, se mora natančno ravnati po ukazih župnikovih. In celo honoracije, kakor zdravnik, občinski tajnik, mirovni sodnik, se ne drznejo ravnati proti župnikovim odredbam. V »Secolo« pripoveduje nekdo, ki prav dobro pozna razmere, par tipičnih slučajev. V Pagazzano je nekega dne ukazal župnik učiteljicam, da si morajo napravljati obleke le iz temnega blaga, ki ga jim je dal. In učiteljice so morale ubogati. V vseh krajih v Bergamu je ženam in dekletom strogo prepovedano, priti v cerkev v beli bluzi ali z nepokrito glavo. Opetovano se je moral cerkovnik v cerkvi prepričati, če nimajo žene in dekleta predratih nogavic, kakor zahteva ta prokleta moda. Neki veleposestnik iz Frignana se ne sme z avtomobilom peljati skozi vas, ker bi ga kamnali. Njegov nečak je namreč skregan z župnikom. V istem kraju tudi ne vzame nihče na župnikov ukaz nikljastih novcev, ker je na njih naga ženska, ki pogubno vpliva na kmete. — Torej popolnoma kranjske razmere.

* **Maslo iz človeškega mleka.** Budimpeštanska »Nepszava« prinaša grozen dokaz, kakšna beda je na Ogrskem in kam ta beda privede ljudstvo. Na trgu v Mar-

če želodčno sredstvo Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z oblastveno varovano besedno znamko »Elsa kroglice«. — Ker smo se sami prepričali o dobrodejni lastnosti obeh preparatov in jih od mnogih bralcev in zdravnikov slišali pohvaliti, svetujemo, da se proti ponaredbam varujete tako, da oboje naročate naravnost pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsa trg št. 318 (Hrvaško). Fellerjev fluid 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 5 kron, Fellerjeve kroglice 6 steklenic franko 4 krone.

maroškem Sihotu je mestni fizik inšpiciral ter konfisciral neki Rusinki mleko. Ko ga je kemično preiskal, je videl, da je maslo napravljeno iz materinskega človeškega mleka. Proti Rusinki so takoj uvedli kazensko postopanje zaradi ponerejanja živil. In ta uboga žena je povedala: »Lačni smo in ginemo v naših gorah. Imela sem otroka in ta je umrl v osmih dneh. Imela sem preveč mleka, mislila sem si, da je škoda tega dobrega materinskega mleka, zmešala sem ga s kravjim ter napravila maslo. Že večkrat sem prodajala tako mleko. Človek mora živeti.« Tudi na policiji je isto izpovedala. Njena izpoved je napravila globok vtisk. Vendar pa so jo ostro kaznovali, da bi je ne posnemale druge Rusinke. Kakšna beda je na svetu!

* **Italija pred notranjo krizo.** V političnih krogih v Rimu se mnogo govori o tem, da se je mobilizacijskega poziva Italiji odzvalo nepričakovano malo rezervistov. Mnogo poklicanih rezervistov je zbežalo v inozemstvo, zlasti v Švico ter nočejo vršiti svojih vojaških dolžnosti. V italijanskih armadnih krogih se revolucijonarni duh vedno bolj širi.

* **Kolera.** Iz Petrograda poročajo: Uradno so dognali v treh okrožjih gubernije podolske 19 slučajev kolere. V astrahanski guberniji so konstatirali od 25. maja do 15. julija 46 slučajev kuge. Od teh zbolelih oseb jih je 42 umrlo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, državni poslanec.

Ženske pri motivah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno, zanesljivo, neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske neprilike izključene. 94

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitem ozdravljenju brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrzganja, brez škodljivih postranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Lausitz.)** 94

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch

najlinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 sglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako sthovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14, 16 K; sglavniki 8 K, 8 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 12 80 in K 1—; sglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 5 20 in K 6 70; podpernica iz močnatega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 53

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2—3 krat na mesec **Mastina**. **Mastin** je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — **Mastin** je bil s prvimi kolajnami odlivan in ga porabljajo milijoni previdnih kmetovalcev. Iđi k svojemu trgovcu in kupi zavoj **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš **Mastina**, ali pa piši ti ali tvoj trgovec tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev **Mastina** za 4 K poštne prosto.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 11. julija 1914.

Dunaj: 23, 73 79, 19, 69.

Dvignjene v sredo, dne 15. julija 1914.

Brno: 62, 39, 73, 4, 48.

Gradec: 21, 10 37, 77, 71.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	80
1 " " " II. " . . .	1	40	1	60
1 " " " III. " . . .	1	20	1	40
1 " telečjega mesa . . .	1	50	2	20
1 " praščjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	40
1 " " " (prekajenega) . . .	1	90	2	40
1 " koštrunovega mesa . . .	1	32	1	40
1 " Praščiči na klavnici . . .	1	10	1	30
1 " kozličjega mesa . . .	1	80	0	—
1 kg masla . . .	2	60	0	00
1 " masla surovega . . .	2	60	2	80
1 " masti praščičje . . .	1	80	2	00
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	72	1	92
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	80	1	92
1 " surov. margarinkega masla . . .	2	00	0	—
1 " kuhan. margarinkega masla . . .	2	00	0	—
1 jajce . . .	—	7	—	7
1 l mleka . . .	—	20	—	00
1 " " posnetega . . .	—	08	—	—
1 " smetane sladke . . .	1	—	1	20
1 " " kisle . . .	1	—	—	—
1 kg medu . . .	1	40	0	00
1 " čajnega surovega masla . . .	3	60	3	60
1 piščanec . . .	1	—	0	—
1 golob . . .	—	40	—	70
1 raca . . .	2	00	0	—
1 gos . . .	8	00	0	—
1 kapun . . .	0	—	0	—
1 puran . . .	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	44	00	—	—
100 " " " " 1 . . .	43	60	—	—
100 " " " " 2 . . .	43	20	—	—
100 " " " " 3 . . .	42	80	—	—
100 " " " " 4 . . .	41	80	—	—
100 " " " " 5 . . .	40	80	—	—
100 " " " " 6 . . .	39	50	—	—
100 " " " " 7 . . .	34	20	—	—
100 " " " " 8 . . .	14	20	—	—
100 " koruzne moke . . .	25	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . . .	55	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . . .	54	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	—	—	—
1 l fižola . . .	—	30	—	—
1 " graha . . .	—	30	—	—
1 " leče . . .	—	36	—	—
1 " kaše . . .	—	28	—	—
1 " ričeta . . .	—	24	—	—
100 kg pšenice . . .	26	00	27	—
100 " rži . . .	19	00	20	00
100 " ječmena . . .	17	00	18	—
100 " ovs . . .	18	00	19	—
100 " ajde . . .	28	—	30	—
100 " prosa belega . . .	26	—	28	—
100 " " navadnega . . .	18	00	20	—
100 " koruze 1913 . . .	17	50	19	—
100 " činkvantina . . .	20	00	21	—
100 " krompirja . . .	6	00	7	00

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 11 do 12 K.
Cena mehkeemu les 7—do 8—K.

Trg za seno slamo, in stoljo.

Na trgu je bilo

voz sena	4	00	6	—
" slame	6	—	7	00
" stelje	0	00	0	—
" detelja	0	00	0	—

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2., lastna hiša.

Obreštuje vlogé na knjižloé s 4¹/₂% v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsa tuji denar. Promet na leto óžz 1400 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantneje. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Palma
neporušen
podpetnik

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
BOROVlje - KOROŠKO

PISITE PO:
CENIK
1914 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprti dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd), mi bodo po prečitaju mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Moški in ženske, ki so pri

boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84
(Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim neprilikam. 94

PETROVE KAPLJICE

Preizkušen in izvrsten lek proti akutnim in kroničnim boleznim želodca, črev, jeter, ledic in vranice. Petrove kapljice so sestavljene iz zeliščnih sokov, ki blagotvorno delujejo na prebavila. Vsakemu pomagajo proti slabi prebavi, bolečinam, kroničnemu kataru želodca in črev. Umirujejo živce in krepe ves organizem. Petrove kapljice so zakonito zavarovane in se razpošiljajo na vse strani sveta. Steklenica stane 50 vin., 12 stekl. 5 K, 24 stekl. 10 K.

Dobiva se v lekarni pri sv. Petru

FR. SULLER, Zagreb, Vlaška ulica št. 91
kakor tudi v vseh drugih lekarnah. 1659

Zn. sv. Petra.

Ustanovljena 1881. Račun: Pri avstr. pošt. br. št. 828.406. Telefon šteč. 185.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

F. Z. Z. D. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu. Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.	Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.	Franco Jaro, posestnik v Medvodah.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.	Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.	Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19.000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.
Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.